UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum omnia peccata ex diaboli suggestione proueniant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-72759

Visual Library

¶ Ad hoc dicitur, ꝙ iſta non contrariãtur adinuicem: ibi namq; dicitur, ꝙ ſemper eſt peccatum, cum caro concupiſcit aduerſus ſpiritum. quod ibi diſcutiendum eſt Domino concedente: hic aũt nihil contra dictã vniuerſalem dicitur. Non.n.dr̃, ꝙ aliquando nõ eſt peccatum, ſed dicitur, ꝙ quãdo ei rõ actualiter reſiſtit, non eſt peccatũ, quod nihil repugnat illi, qm̃ vtrũ tale quãdo inueniatur, non affirmatur: nã non aſſeritur, ꝙ concupiſcẽti carni aduerſus ipſum aliquando ratio totaliter reſiſtit: hoc enim illi uniuerſali cõtradiceret, ſed aſſeritur. ꝙ quando ratio reſiſtit, non eſt peccatum: quod ęquiualet conditionali. Si ratio reſiſtit, non eſt peccatũ. Et intendit author hic ſolum ſatisfacere argumento pro præſenti materia, qua tractatur de poteſtate diaboli: & dicere, ꝙ concupiſcente carne aduerſus ſpiritum nõ conſurgit peccatũ ex cõcupiſcentia, quam poteſt facere diabolus, ſed ex non reſiſtẽtia rationis, quæ non ſubiacet poteſtati dæmonis: quia concupiſcentia iſta, ſi ratio ei reſiſtit, non eſt peccatũ, ſed materia excercẽdæ uirtutis. Et hoc ſat eſt argumento, q a dato quòd ſemper ſit peccatum, ut Aug. dicit, non tamen ad illud neceſſitat demon, qui ad non reſiſtentiã rationis neceſſitare nequit. Vtrum autẽ poſſibile ſit rõnem concupiſcenti actualiter carni totaliter reſiſtere, indiſcuſſum dimittitur, vt impertinens.

¶ De quarto articulo eiuſdem 80. quę. nihil occurrit ſcribendum.

Margin: Art. præce. — q6.12. circa prin. to. 5. — Lib. 19. de ci. Dei, c. 4. ante med. illius, to. 5. — Art. præced. — Q. 77. ãr. 7.

de anima: ſed diabolus põt mouere imaginationem hominis, vt dictum* eſt, & etiam exteriores ſenſus. dicit enim† Auguſt. in lib. 83. q. quòd ſerpit hoc malũ, ſcilicet quod eſt a diabolo, per omnes aditus ſenſibiles, dat ſe figuris, accommodat ſe coloribus, adhæret ſonis, infundit ſe ſaporibus. ergo poteſt rationẽ hominis ex neceſſitate inclinare ad peccandum. F

¶ 3 Præt. Secundum* Aug. Nõnullum peccatum eſt, cum caro concupiſcit aduerſus ſpiritũ: ſed concupiſcentiam carnis diabolus poteſt cauſare, ſicut & cęteras paſſiones, eo modo quo* ſup. dictum eſt. ergo ex neceſſitate põt inducere ad peccandum. G

Sed contra eſt, qđ dicitur 1. Petr. ult. Aduerſarius ueſter diabolus tanquàm leo rugiens, circuit quærens quem deuoret, cui reſiſtite fortes in fide. Fruſtra autem talis admonitio daretur, ſi hõ ei ex neceſſitate ſuccũberet. non ergo põt homini neceſſitatẽ inducere ad peccandũ. H

Respon. Dicendum, quòd diabolus propria virtute, niſi refrænetur a Deo, poteſt aliquem inducere ex neceſſitate ad faciẽdum aliquem actum, qui de ſuo genere peccatum eſt: nõ autem poteſt inducere neceſſitatẽ peccandi. quod patet ex hoc, quòd homo motiuo ad peccandum non reſiſtit niſi per rationẽ, cuius vſum totaliter impedire poteſt mouendo imaginationem, & appetitũ ſenſitiuum, ſicut in arreptitiis patet: ſed tunc rõne ſic ligata, quicquid homo agat, non imputatur ei ad peccatum: ſed ſi ratio non ſit totaliter ligata, ex ea parte qua eſt libera, poteſt reſiſtere peccato, ſicut* ſupra dictum eſt. Vnde manifeſtũ eſt, quòd diabolus nullo modo poteſt neceſſitatẽ inducere homini ad peccandum. I

Ad primum ergo dicendũ, quòd non quęlibet poteſtas maior homine, poteſt mouere voluntatem hominis, ſed ſolus [d] Deus, vt ſupra habitum eſt.* K

Margin: D. 123. Q. 9. art. 6.

Ad secundum dicẽdum, ꝙ illud quod eſt apprehenſum per ſenſum vel imaginationẽ, nõ ex neceſſitate mouet voluntatem, ſi homo habeat uſum rationis, nec ſemper huiuſmodi apprehenſio ligat rationem.

Margin: D. 445.

Ad tertium dicendum, quòd concupiſcẽtia carnis contra ſpiritum, quando ratio ei actualiter reſiſtit, non eſt peccatum, ſed materia exercendæ virtutis. Quod autem ratio ei non reſiſtat, nõ eſt in poteſtate diaboli: & ideo non poteſt inducere neceſſitatem peccati.

Articvlvs IIII.

Vtrum omnia peccata hominum ſint ex ſuggeſtione diab[oli].

Ad qvartvm ſic proceditur. Videtur, q[uod] omnia peccata hominum ſint ex ſuggeſt[io]ne diaboli. Dicit enim* Dionyſ. 4. cap. de diu[inis] [nominibus] quòd multitudo dęmonum cauſa eſt omnium [ma]lorum & ſibi, & alijs.

¶ 2 Præter. Quicunque peccat mortaliter, effic[itur] ſeruus diaboli, ſecundum illud Io. 8. Qui facit pe[c]catum, ſeruus eſt peccati: ſed ei aliquis in ſeruit[utem] addicitur, a quo eſt ſuperatus, ut dr̃ 2. Petr. 2. er[go] quicunq; facit peccatum, ſuperatus eſt a diabolo.

¶ 3 Præt.† Gregor. dicit, ꝙ peccatum diaboli eſt [ir]reparabile, quia cecidit nullo ſuggerente. ſi ig[itur] aliqui homines peccarent per liberum arbit. nu[llo] ſuggerente, eorum peccatum eſſet irremediabile: quod patet eſſe falſum. ergo omnia peccata hu[ma]na a diabolo ſuggeruntur.

Sed contra eſt, quod dicitur in lib.* de ec[c]leſiaſticis dogmatibus, Non omnes cogitatio[nes] noſtrę malæ a diabolo excitantur, ſed aliquoties [ex] noſtri arbitrij motu emergunt.

Respon. Dicendũ, ꝙ occaſionaliter quidem [et] indirecte diabolus eſt cauſa omnium peccator[um] noſtrorum, inquãtum induxit primum homin[em] ad peccandum, ex cuius peccato intantũ vitiat[a eſt] humana natura, vt omnes ad peccãdum procliu[es] ſimus: ſicut diceretur eſſe cauſa cõbuſtionis lig[no]rum, qui ligna ſiccaret, ex quo ſequeretur, ꝙ fa[cile] incenderentur. Directe autem non eſt cauſa o[mnium] peccatorum humanorum, ita ꝙ ſingula pecc[ata] perſuadeat. Quod Origenes probat ex hoc, q[uia] etiam ſi diabolus non eſſet, homines haberen[t ap]petitum ciborum, & venereorum, & ſimilium, q[ui] poſſet eſſe inordinatus, niſi ratione ordinare[tur] quod ſubiacet libero arbitrio.

Margin: [1]9. art. 4. & 2. di. [4]1. 2. i. & [co]ntra c. [.]1 & 52. [M]al. q. 4. & opuſ. [.]1. 202. & 204. [.]o. 5. le.

Ad primvm ergo dicendũ, ꝙ multitud[o dæ]monum eſt cauſa omnium malorum noſtro[rum] ſecundum primam originem, ut* dictum eſt.

Ad secvndvm dicendum, ꝙ non ſolum fi[t ſer]uus alicuius qui ab eo ſuperatur, ſed etiam q[ui ei] voluntarie ſe ſubiecit: & hoc modo fit ſeruus d[ia]boli, qui motu proprio peccat.

Ad tertivm dicendum, ꝙ peccatum diab[oli] fuit irremediabile, quia nec aliquo ſuggerente p[ec]cauit, nec habuit aliquam pronitatem ad pecca[n]dum ex pręcedenti ſuggeſtione cauſatam, quo[d de] nullo hominis peccato dici poteſt.

Margin: [.]ar. 2.

Qvaestio LXXXI.

De cauſa peccati ex parte hominis, in quinque articulos diuiſa.

Deinde cõſiderandum eſt de cauſa peccati ex parte hominis. Cum autem hõ ſit cã peccati alteri homini exterius ſuggerendo, ſicut & diabolus, habet quendã ſpecialem modum cauſandi pctm̃ in alterum per originẽ: unde de peccato originali dicendũ eſt.

¶ Et circa hoc tria conſiderãda occurrunt. Primò, de eius traductione. Secũdò, de eius eſſentia. Tertiò, de eius ſubiecto.

¶ *Super Quæ[ſt.] 81. Articulum [pri]mum.*

In artic. 1. q. 8[1] [du]bium primo [...] tiorum occurr[it] pacto ſtat decla[ratio] authoris de mo[do] quo originale p[ecca]tum traducitur [...] portionalis [...] litudo de pecca[to] [mem]bri ac uolunta[te mo]uentis illud, & [...] hominis ad pr[imum] parentem gen[...] ipſum, inconſ[...] Nam quia [...] membrũ quod[...] mouet ad e[...] nẽ culpæ: ideo [...] brum culpę pa[...]

Margin: [...] medio